

РЕШЕНИЕ

№ 177

гр. Смолян, 18.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СМОЛЯН, ПЪРВИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на деветнадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Тоничка Д. Кисьова

Членове: Мария Ан. СлавчЕ.
Крум Б. Гечев

при участието на секретаря Мара Ат. КермедчиЕ.
като разгледа докладваното от Мария Ан. СлавчЕ. Въззивно гражданско дело
№ 20215400500426 по описа за 2021 година

И за да се произнесе, взе в предвид следното:

Производството е по реда на чл. 268 и следващите ГПК във връзка с чл. 178 ЗМВР.

С Решение № 287/10.08.2021г., постановено по гр.д.№ 151/2021г. по описа на Смолянския районен съд е осъдена Главна дирекция „Гранична полиция“ към МВР гр.София, бул.“Мария Луиза“ № 46 представлявана от Директора Деян Валентинов Моллов да заплати на Р. СТ. Д. с ЕГН ***** с адрес гр.Смолян, у.“Възход“ №7, бл.2, ет.2, ап.4 сумата от 302.96 лв. , представляваща дължимото допълнително възнаграждение за положен и незаплатен нощен труд за периода 01.02.2018 г. – 09.03.2020г. ,получени в резултат на преизчисляване на положените часове нощен труд с коефициент 1,143, сумата от 33.25 лв., представляваща мораторна лихва за забава, считано от първо число на месеца, следващ тримесечието, за който се отнася труда до датата на предявяване на иска-04.02.2021г., ведно със законната лихва върху главницата от датата на предявяване на иска-04.02.2021г. до окончателното ѝ изплащане, сумата от 521.40лв., представляваща левовата равностойност на неосигурена безплатна предпазна храна и ободряващи напитки за периода 01.02.2018г. до 09.03.2020г. , както и сумата от 98.40лв., представляваща мораторна лихва за забава , считано от първо число на месеца, следващ този, за който се дължат до датата на предявяване на иска-02.04.2020г., ведно със законната лихва след тази дата 02.04.2020г. до окончателното ѝ изплащане, както и направените разноски по водене на делото в размер на 400,00 лв. за адвокатско възнаграждение, а по сметка на СМРС да заплати ДТ върху уважените иски в размер на 150,00 лв., както и разноски за вещо лице в размер на 120,00 лв.

Решението е обжалвано в срок с въззивна жалба с вх.№ 5351/09.09.2021г. от Главна дирекция „Гранична полиция“ гр.София, представлявана от Директора Деян Моллов, чрез пълномощника му главен юрисконсулт Е.С.- Т. с оплаквания за неправилност, поради

нарушение на материалния закон и необоснованост.

Във въззивната жалба се поддържат оплаквания за неправилност и необоснованост на обжалваното решение. Излагат се доводи, че районният съд неправилно е приел, че липсата на изрична регламентация за преизчисляване на нощния труд в дневен в действащата през процесния период Наредба № 8121з-776/29.07.2016г., представлява празнота в уредбата на реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в МВР, която празнота следва да бъде запълнена чрез субсидиарно прилагане на разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ. Този извод е довел до неправилно прилагане на материалния закон. По аргумент от чл. 142, ал. 2 вр. ал. 1, т. 1 от ЗМВР страните по делото са обвързани от служебно правоотношение, регламентирано от ЗМВР и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане. Статутът на ищеца е уреден в пълнота в ЗМВР и издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове. В приложимата за процесното служебно правоотношение правна уредба не е предвидено субсидиарно прилагане на разпоредбите на други нормативни актове, в т.ч. общото трудово законодателство. ЗМВР е специален нормативен акт, регламентиращ статута на част от служителите, работещи в системата на МВР като обосновава различен метод на правно регулиране на работното време, трудовото възнаграждение и др. С оглед специалния характер на акта, размерът на дължимото допълнително възнаграждение следва да се определи съобразно специалните правила, посочени в закона и издадените по силата на изрична законова делегация подзаконови нормативни и административни актове. Непълнота в закона би била налице при липса на специална нормативна уредба, каквато не е налице в настоящия случай. За положения от служителите извънреден труд и нощен труд са налице специални нормативни актове и НСОПЗ, издадена по приложението на КТ, не може да се прилага субсидиарно, нито по аналогия в хипотези, за които е налице специална правна уредба. Претенцията на ищеца за заплащане на извънреден труд, изчислена след преобразуването на положен от него нощен труд като работещ на 12-часови смени по правилата на чл. 9 от НСОПЗ, се основава на нормативен акт, който не може да намери приложение в служебното правоотношение между страните, поради което е изцяло неоснователна. Основавайки се на законовата делегация на чл. 187, ал. 9 от ЗМВР министърът на вътрешните работи е издал приложимата през процесния период Наредба № 8121з- 776/29.07.2016г. относно реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдых и почивките на държавните служители в министерството на вътрешните работи, обн. ДВ бр. 60 от 2.08.2016 г., и в сила от деня на обнародването. По силата на чл. 3, ал. 3 от Наредбата при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 6,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Съгласно чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място. Посочената наредба е приложима за труда, положен от служители и работници, чийто статут е уреден в КТ и издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове. Регламентираната в КТ продължителност на нощния труд е по-малка от продължителността на дневния труд - 7 часа нощен труд и 8 часа дневен труд. В тази хипотеза, с цел изравняване заплащането на изработеното при полагане на нощен труд с изработеното при полагане на дневния труд, се прилага разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ. За служителите на МВР, за които се прилагат разпоредбите на ЗМВР и издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове, с оглед специфичния характер на работа, е установена еднаква продължителност за дневния и за нощния труд, а именно 8 часа, съгласно чл. 187, ал. 1 и ал. 3 от ЗМВР. Твърди се още, че районният съд е допуснал

още нарушение на материалния закон, като е приел, че на ищецът се дължи възнаграждение за извънреден труд. Съгласно чл. 18 от Наредба № 8121з-776 от 29.07.2016 г. държавните служители изпълняват служебните си задължения извън редовното работно време въз основа на заповед за полагане на труд извън редовното работно време. Такива заповеди не се твърди от ищеца да са издавани. Часовете, които биха се получили чрез преизчисляването по реда на чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ на положения нощен труд, не са включени в изчерпателно изброените в чл. 22, ал. 1 от Наредбата хипотези на отработено работно време. Единствено работата при тези хипотези поражда задължение за работодателя да заплати на служителя съответното възнаграждение.

На следващо място се поддържа оплакване, че безплатните тонизиращи напитки са с целево, а не натурално възнаграждение по служебно правоотношение и не могат да се компенсират с пари.

Поддържа също така неправилно приложение на решението по главния иск влече неправилност и на решението в частта, с която съдът е уважил акцесорния иск за заплащане на обезщетение за забава с правно основание чл. 86 от ЗЗД. Моли да бъде отменено изцяло обжалваното решение и бъдат отхвърлени исковите претенции като неоснователни. Претендира за разноси за държавна такса и юрисконсултско възнаграждение за двете инстанции.

В срока по чл.263,ал.1 от ГПК не е постъпил отговор на въззивната жалба от въззиваемия Р.С. Д..

В съдебно заседание жалбоподателят ГД „ГП“ чрез пълномощника си юрисконсулт Е. Т. в представено писмено становище поддържа жалбата си.

Въззиваемият Р.С. Д. редовно и своевременно призован не се явява и се представлява от пълномощника си адв.М.О., която оспорва жалбата.

Смолянският окръжен съд като взе предвид оплакванията в жалбата, становищата на страните в съдебно заседание и след преценка на събраните по делото доказателства съобрази следното:

Въззивната жалба е подадена в срок, от надлежна страна, срещу подлежащ на обжалване акт, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество въззивната жалба е неоснователна по следните съображения:

По делото не е спорно и това се установява от представените и приети писмени доказателства, че страните са обвързани от служебно правоотношение по силата на което през процесния период от 08.08.2019г. до 08.03.2020г. ищецът заема длъжността "старши полицаи" в Регионална дирекция „Гранична полиция“ гр.Смолян, в Граничен полицейски участък Рудозем и съгласно чл.142,ал.1,т.1 от ЗМВР е със статут на държавен служител.

Не се оспорва също, че ищецът е работил на 12-часови работни смени по график, като е полагал по 8 часа нощен труд за времето от 22.00 до 06.00 часа.

За процесния период е действала Наредба № 8121з-776/29.07.2016г. (обн.в д.в. бр.60 в сила от 02.08.2016г.) за реда за организацията и разпределянето на работното време, неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в МВР, Наредба № 8121з[1]908/02.08.2018г., Наредба № 8121з-1059/26.09.2019г. за реда за организацията и разпределянето на работното време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в МВР, в раздел III от която е регламентиран реда за отчитане и документиране на работното време, времето на разположение, както и на положен нощен труд, извън редовното работно време между 22.00 и 6.00 часа и на официалните празници. В чл.9,ал.2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, издадена по КТ се предвижда, че при сумирано отчитане на работното време нощните часове се преизчисляват в дневни с коефициент равен на съотношението на нормалната

продължителност на дневното и нощното работно време, а полученият коефициент е 1,143.

От заключението на вещото лице по назначената и изслушана СИЕ, която не е оспорена от страните, се установява, че за периода от 08.08.2019 г. до 09.03.2020г., ищецът е положил общо 242 часа нощен труд, който е заплатен, без същите часове да бъдат превръщани в дневни, съгласно чл.9 ал.2 НСОПЗ. При направените изчисления, положените 242 часа нощен труд, приравнени към дневни часове, са общо в размер на 277 часа. Разликата в часовете отработен нощен труд след приравняването им по Наредбата е общо в размер на 35 часа. Общата сума на неначислените и неизплатените възнаграждения за положен нощен труд за периода 08.08.2019 г. до 09.03.2020г. е в размер на 302.96 лЕ.. Размерът на законната лихва върху дължимата сума за извънреден труд подробно е описана в таблица Приложение 1 е 33,25 лЕ.. Вещото лице дава заключение, че размерът на левовата равностойност на неосигурената на ищеца храна за положен от него труд със специфичен характер за периода 01.02.2018г. до 09.03.2020г. е 442.80 лв. Размерът на лихвата за процесния период е 83.49лв. Размерът на левовата равностойност на неосигурените ободряващи напитки за положен от ищеца труд в часония диапазон 22.00 – 06.00ч. за периода 01.02.2018г.- 09.03.2020г. е 78,60лв., а размерът на лихвата за забава за процесния период е 14,91лв.

С протоколно определение от 26.07.2021г. районният съд по молба на ищеца е допуснал на основание чл.214,ал.1 от ГПК изменение на размера на предявения иск, като същият се счита предявен за главница в размер на 302.96 лЕ., представляваща допълнително възнаграждение за положен извънреден труд за периода от 08.08.2019г. до 08.03.2020г. получен при преизчисляването на положения нощен труд в дневен и мораторна лихва в размер на 33.25 лЕ. върху главницата за периода считано от I-во число на месеца, следващ тримесечния период за който е дължимо) до 04.02.2021г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 04.02.2021г. до окончателното изплащане на сумите, както и искът за левовата равностойност на безплатната храна и ободряващите напитки се счита предявен за сумата 621.40лЕ., а акцесорния иск за законната лихва – за сумата 98.40лЕ. .

При така установеното от фактическа страна въззивният съд направи следните правни изводи:

Предявените и разгледани облигационни претенции на ищеца пред Смолянския районен съд по реда на чл.178,ал.3,т.1 във вр. с чл.187,ал.5,т.2 (сега ал.7) от ЗМВР са за заплащане на допълнително възнаграждение за положен извънреден труд при преизчисляване на положен нощен труд в дневен през периода от 08.08.2018г. до 08.03.2020г., ведно с акцесорните претенции за заплащане на мораторна лихва и законна лихва от подаване на исковата молба, както и за присъждане левовата равностойност за безплатна храна и ободряващи напитки и акцесорна претенция за мораторни лихви.

В обхвата на така посочените въззивни предели, настоящият съдебен състав намира обжалваното решение за валидно и допустимо в обжалваната част.

По отношение на правилността на първоинстанционния съдебен акт, съгласно чл.269,ал.1 от ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания.

Релевираните от въззивника такива се свеждат до начина на изчисляване на заплащането на положените часове нощен труд – дължи ли се превръщане на часовете, положен нощен труд в дневен, съответно дължи ли се заплащане на извънреден труд за така преобразуваните часове нощен труд и доколко в случая е приложима Наредбата за структурата и организацията на работната заплата при наличието на специални норми в ЗМВР и подзаконовите актове за неговото прилагане.

Съгласно разпоредбата на чл.176 от ЗМВР брутно месечно възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения, като съгласно чл.178,ал.1,т.3 от ЗМВР сред предвидените

допълнителни възнаграждения е и допълнително месечно възнаграждение за извънреден труд. Нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица, съгласно чл. 187, ал.1 от ЗМВР. Разпоредбата на чл.187, ал.3 от ЗМВР регламентира, че работното време на държавните служители се изчислява в работни дни - подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени - сумирано за тримесечен период. Съгласно ал.5 от същата разпоредба в редакцията ѝ, обн. в д.в. бр. 81/2016г., работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с допълнителен платен годишен отпуск за работата в работни дни и с възнаграждение за извънреден труд за работата в почивни и празнични дни - за служителите на ненормиран работен ден, а за служителите, работещи на смени - с възнаграждението за извънреден труд за отработени до 70 часа на отчетен период, като извънредния труд, според ал.6 в редакцията ѝ обн. в ДВ бр.81/2016г.(сега ал.7) се заплаща с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение. Редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдых и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи според чл.187, ал.9(сега ал.10) от ЗМВР.

За процесния период е действала Наредба № 8121з-776 от 29.07.2016г. (обн. д.в., бр. 60/2.08.2016 г., в сила от 2.08.2016 г.). Преди това са действали Наредба № 8121з[1]592/25.05.2015 г. в сила от 01.04.2015 г. до 29.07.2016 г. и Наредба № 8121з-407/11.08.2014г. (обн.ДВ, бр. 69 от 19.08.2014 г., в сила от 19.08.2014г, отм., д.в. бр.40 от 02.06.2015г.) Текстовете на чл. 3, ал. 3 от трите наредби са идентични, съгласно които при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 6,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Съгласно чл.31, ал.2 от Наредба № 8121з[1]407/11.08.2014г. при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд .

В следващите две Наредби № 8121з-592/25.05.2015г. и № 8121з-776/29.07.2016г., както и в издадените впоследствие Наредба № 8121з-36/07.01.2020г., в сила от 10.01.2020г., Наредба № 8121з-1174/21.10.2020г., в сила от 03.11.2020г. и Наредба № 8121з-1353/15.12.2020г., в сила от 01.01.2021г. втората и третата приложими за процесния период 08.08.2019г. до 08.03.2020г. липсва изрична регламентация за преизчисляване на нощния труд в дневен. В последната посочена Наредба, в сила от 01.01.2021г. в чл.21, ал.3 е посочено, че при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент 1, съгласно чл.187, ал.4 от ЗМВР. С изменението на ЗМВР, обнародвано в ДВ бр.60/07.07.2020г., в сила от 11.07.2020г. в чл.187, ал.1 от ЗМВР е предвидено, че нормалната продължителност на работното време през нощта е 8 часа за всеки 24-часов период. Нощен е трудът от 22.00 часа до 6.00 часа. Приета е нова ал.4 на чл.187, според която при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни, с коефициент равен на отношението между нормалната продължителност на дневното работното време към нормалната продължителност на работното време през нощта по ал.1 или с коефициент 1. Доколкото в действащите за процесния период наредби липсва изрична норма, предвиждаща превръщането на часовете положен нощен труд в дневен, за разлика от чл.31, ал.2 от наредбата от 2014г. ,регламентираща, че при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22.00 и 6.00 часа за отчетния период се умножава с коефициент 1,43, в цитираните наредби, действали през процесния период е предвиден редът за отчитане на отработеното време между 22.00 и 6.00 часа с изготвянето на протокол и лицата, които го изготвят, сроковете за това и начинът на отчитане броя на отработените часове, но не е предвиден алгоритъм за преизчисляване на нощния труд в дневен.

Поради това правилно районният съд е приел, че е налице празнота. Липсата на такава норма обаче не следва да се възприема като законово въведена забрана за

преизчисляване на положените от служителите в МВР часове нощен труд в дневен, а представлява празнота в уредбата. Съгласно принципните разяснения, дадени в т. 23 на Тълкувателно решение № 6/06.11.2013 г. на ОСГТК на ВКС, в МВР има служители, назначени по трудови договори и такива по служебно правоотношение, като тези от втората група са държавни служители по смисъла на ЗДСл и общият закон намира субсидиарно приложение по отношение на тях. Същото разрешение се отнася и за служителите по чл.142,ал.1,т.1 от ЗМВР. Още повече, че ЗМВР съдържа изрична разпоредба- чл.179,ал.1 от ЗМВР, предвиждаща, че на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за полагане на труд през нощта от 22,00 до 6,00 ч., както и чл. 188, ал. 2 ЗМВР, който предвижда, че държавните служители, които полагат труд за времето между 22, 00 и 6, 00 ч., се ползват със специалната закрила по Кодекса на труда. Следователно при наличие на посочената непълнота в специалната уредба, касаеща служителите в МВР по чл.142,ал.1,т.1 от ЗМВР и предвид изричната разпоредба на чл.179,ал.1 от ЗМВР, предвиждаща, че на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за полагане на труд през нощта от 22,00 до 6,00 ч., за полагане на труд на официални празници и за времето на разположение, както и препращането на чл.188,ал.2 от ЗМВР към КТ следва субсидиарно да се приложи КТ и по специално чл.9,ал.2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, съгласно която при сумирано изчисляване на работното време, нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място,т.е. приложим е коефициентът 1,143. Ето защо положеният от ищеца нощен труд подлежи на възмездяване чрез преизчисляването му с коефициент 1,143 за претендирания период , след като с разпоредбата на чл.188,ал.2 от ЗМВР за държавните служители, които полагат нощен труд за времето между 22,00 и 6,00 ч., е налице изрично препращане към специалната закрила по КТ, а такава се съдържа именно в чл.140,ал.1 от КТ. Възприемането на обратното разрешение, каквото се твърди във въззивната жалба, че в действащите за процесния период Наредби не се съдържа текст, който да предвижда заплащането на положен нощен труд да се увеличава с коефициент 1,143, т.е. 7 часа нощен труд да се приравняват на 8 часа дневен, а е предвидено 8 часа нощен труд да се равняват на 8 часа дневен труд, то такова разрешение би довело до лишаване на държавните служители в системата на МВР от тези допълнителни възнаграждения за нощен труд, като по този начин би ги поставило в неравностойно положение спрямо останалите държавни служители и служителите по трудово правоотношение, които получават такива допълнителни възнаграждения, съгласно чл.67,ал.7,т.1 от ЗДСл и чл.261 от КТ. Полагането на нощен труд, без оглед на вида на извършваната работа, нарушава биологичните ритми и е свързано с вредни за организма последици, които се компенсират чрез допълнителното заплащане и различното отчитане на нощния труд. Горното тълкуване е в съответствие и с основния правен принцип за равенство и недопускане на дискриминация, закрепен и в чл.6 от КРБ и чл.14 от ЕКЗПЧОС. По спорния въпрос с оглед формираната противоречива съдебна практика с Разпореждане от 26.02.2020г. е образувано Тълкувателно дело № 1/2020 г. за приемане от ОСГТК на ВКС на тълкувателно решение по въпроса: "При отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служители на Министерството на вътрешните работи приложими ли са разпоредбите на Кодекса на труда и на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (в частност разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от същата наредба) или следва да се прилагат разпоредбите на специалния Закон за Министерството на вътрешните работи и на издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове?". Една част от съдебните състави, както и настоящият, приемат, че в Закона за МВР и в приложимите наредби към него, с изключение на отменената Наредба № 8121з-407/2014г., липсва правна регламентация относно преобразуване на часовете положен нощен труд в дневен с коефициент 1, 143 (такъв коефициент е бил регламентиран в отменената Наредба № 8121з-

407/2014 г.) и поради това следва да се прилагат разпоредбите на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата(чл.9,ал.2), а именно, че при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време, което според тези съдебни състави е в съответствие с основния правен принцип за равенство и недопускане на дискриминация. В същия смисъл е и Решение № 311/08.01.2019 г. по гр. дело № 1144/2018 по описа на ВКС, IV г.о. по чл. 290 от ГПК. При наличието на неяснота в правната уредба съдът следва да тълкува закона, като търси целта на закона съобразно чл. 46 ЗНА. Повече от очевидно е, че единствената цел на законовите разпоредби относно заплащането на труда на служителите в МВР е да се спазва конституционната повеля на чл. 48, ал. 5 от Конституцията на РБългария заплащането да съответства на извършената работа. Нощният труд, положен от служителите на МВР, безспорно разстройва биологичния ритъм на живота и нервната система, обмяната на веществата и нормалния метаболизъм и може да е вреден за здравето, поради което следва да получи адекватно заплащане. Повече от очевидно е, че предвиденото в заповед на министъра заплащане от 0,25 лв. на час нощен труд нито има характера на допълнително трудово възнаграждение, нито съответства по какъвто и да било начин на конституционното задължение трудовото възнаграждение да е съответно на положения труд. Тези изводи не противоречат и на постановеното Решение от 24.02.2022г. на съда на ЕС по дело С-262/2020, образувано по преюдициално запитване от РС- Луковит по дело със същия предмет на спора. Не може да има спор, че с това решение не се отговаря конкретно на основния спорен по настоящето дело въпрос относно приложимостта на общата правна уредба на трудовите правоотношения и в правоотношенията с държавните служители в МВР, доколкото в обхвата на компетентността на СЕС са включени общностните норми и вътрешноправните разпоредби, които съдържат такива норми, а не националното право и функцията на този съд е не да тълкува националните правни норми. Независимо от това следва да се подчертае, че съдът на ЕС е достигнал до същите правни изводи, въз основа на които по-голяма част от българските съдилища (в това число и настоящият) до този момент са постановили решенията си, а именно: че чл.8 и чл.12,б."а" от Директива 2003/88/ЕО на Европейският парламент и на Съвета от 04.11.2003г. относно някои аспекти на организацията на работното време трябва да се тълкува в смисъл, че не налагат да се приема национална правна уредба, която да предвижда ,че нормалната продължителност на нощния труд за работниците от публичния сектор като полицаите и пожарникарите е по-кратка от предвидената за тях нормална продължителност на труда през деня, но при всички случаи в полза на тези работници трябва да има други мерки за защита, под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволяват да се компенсира особената тежест на полагания от тях нощен труд. Посочено е, че Директива 2003/88/ЕО макар да не налага да се приеме особена норма, която специфично да урежда нормалната и пределна продължителност на нощния труд, задължава държавите-членки да следят да е гарантирано спазването на принципа за защита на безопасността и здравето на работниците,като в полза на полагащите нощен труд работници да има други мерки за защита. Както е установено по делото и в натрупана съдебна практика в ЗМВР такива мерки не са предвидени поради липсата на изрична регламентация за възможността положения труд да бъде адекватно възмезден. В тази връзка сочените от процесуалния представител на въззивника "компенсационни механизми" като това, че служителите, които са първа категория труд ползват привилегиите по чл.69 от КСО, че имат 30 дни платен годишен отпуск и за всяка прослужена година получават по 1 ден допълнително до достигане на 40 дни годишен отпуск, че получават обезщетения при прекратяване на служебното правоотношение, че получават допълнително възнаграждение за прослужено време, че имат по-благоприятен режим за заплащане на извънредния труд, че имат право на почивки в работния ден, на междудневна, междуседмична и почивка в

празнични дни, че получават допълнително възнаграждение за храна и ободряващи напитки, не може да се приеме, че представляват допълнителна защита или обезщетение по смисъла на Директивата и решението на СЕС по преюдициалното запитване. Тези придобивки ползват всички държавни служители на МВР, а не само полагащи нощен труд, поради което на тях не може да се придава качеството на обезщетение, след като не са насочени специално към категорията служители, полагащи нощен труд, нито пък се предоставят поради и съобразно продължителността на труда им през нощта. Следователно с оглед даденото в решението на СЕС разрешение нощният труд на служителите по чл.142,ал.1,т.1 от ЗМВР следва да бъде обезщетяван, но в специалния ЗМВР и наредбите по неговото прилагане не е предвидено такова обезщетение, което да компенсира своеобразната тежест на нощния труд, нито пък има методология за изчисление на такова обезщетение, каквато е имало в отменената Наредба от 2014г.

Предвид изложеното, настоящият състав счита, че исковата претенция за заплащане на извънреден труд за процесния период, получен след преобразуване на положените часове нощен труд в дневен, се явява доказана по основание и размер, съгласно заключението на вещото лице по приетата ССЧЕ, като сумата от 302.96 лЕ. за периода от 01.02.2018г. до 09.03.2020г. се явява дължима от въззивника, както и сумата от на 933.25 лЕ., представляваща мораторна лихва за забава, считано от I-во число на месеца, следващ тримесечния период, за който се дължи до 02.04.2020г., ведно със законната лихва върху главницата от датата на предявяване на иска[1]02.04.2020г. до окончателното изплащане на сумите.

Основателна и доказана е и претенцията за левовата равностойност на неосигурената безплатна предпазна храна и ободряващи напитки за периода от 01.02.2018година до 09.03.2020година,както и акцесорната претенция за лихва за забава в размер на сумата 98.40лЕ.,считано от първо число на месеца,следващ този,за който се дължат до датата на предявяване на иска.

Съгласно чл. 181, ал.3 ЗМВР, редакциите й ДВ бр.14/2015 и ДВ бр. 97/2017г. за извършване на дейности, свързани със специфичния характер на труда на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1-3 и ал. 3 се осигурява безплатна храна. Размерът на доволствията и условията и реда за предоставянето им се определят ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи. Съгласно чл. 181, ал. 3 ЗМВР, изм. ДВ бр. 60 от 2020 г., в сила от 1.08.2020 г. на служителите по чл. 142, ал. 1 и 3, които извършват дейности, свързани със специфичен характер на труда, за което се полага безплатна храна, се осигурява левовата й равностойност. Действащата за процесния период редакция на ал.3 на чл.181 от ЗМВР не предвижда заплащане на левовата равностойност, но, именно поради нейната несправедливост, същата е изменена, което изменение е в сила от 01.08.2020 г. На основание чл.181, ал. 5 ЗМВР е издадена Наредба № 8121з[1]904/30.07.2015 г. за определяне на условията и реда за предоставяне на безплатна храна на служителите на министерството на вътрешните работи за извършване на дейности, свързани със специфичния характер на труда на служителите и на ободряващи напитки на служителите, полагащи труд през нощта от 22,00 до 06,00 ч.(обн. ДВ. бр. 62 от 14 август 2015 г., изм. и доп. ДВ 10 Този файл е копие на електронно подписан документ. Оригиналът е подписан от Zoya Stoilova Shopova на 28.04.2022 г. в 15:18:49 ч., Maria Anastasova Slavcheva на 28.04.2022 г. в 15:20:19 ч., Petranka Raycheva Prahova на 28.04.2022 г. в 15:39:28 ч. Актът е постановен на 28.04.2022 бр. 21 от 9 март 2018 г.), издадена от министъра на вътрешните работи, а въз основа на нея е издадена Заповед № 8123з-57/09.01.2017 г., която предвижда да бъде осигурявана безплатна храна в натура при работа при специфични условия. В чл. 2 от наредбата от 2015 г. изчерпателно са изброени дейностите, определени за специфични, като по т.7 са предвидени и дейности, извършвани при средноденонощни температури под +10 °С и над +30 °С по данни от Научния институт по метеорология и хидрология към БАН. По повод изпълнение на служебните му задължения ищецът е извършвал специфични дейности, предвидени в чл. 2,

т.7 от Наредбата, за което от ОД на МВР му е издадена и служебна бележка от 16.12.2019 г. на л.7 от делото на РС. Съгласно чл. 7 от Наредба № 8121з-904/30.07.2015 г. за определяне на условията и реда за предоставяне на безплатна храна на служителите на МВР за извършване на дейности, свързани със специфичния характер на служителите, и на ободоряващи напитки, на служителите, полагащи труд през нощта от 22. 00 ч. до 06. 00 ч., ръководителите на структури по чл. 37 от ЗМВР, чиито служители имат право на безплатна храна в натура, организират доставката ѝ съгласно изискванията на ЗОП и в случаите, когато се констатира, че няма започнала такава процедура, то, съгласно § 3 от ПЗР на наредбата, левовата равностойност на полагащата се безплатна храна следва да бъде осигурена от работодателя. Целта на предоставянето на предпазна храна е същата да бъде предоставена в точно определен момент – по време на нощно дежурство, но в настоящата хипотеза последната не е своевременно предоставена, към настоящия момент иск за реално изпълнение не може да се предяви, което обаче съвсем не означава, че това право е погасено. Когато едно задължение не е изпълнено и последващото му реално изпълнение е лишено от интерес, това води до трансформация на задължението от натурално в задължение за парично обезщетяване. Липсата на възможност както за реално изпълнение, така и за компенсаторно парично обезщетение, в каквато насока е възражението на жалбоподателя, би довело до крайно несправедливия и противен на разума на закона резултат длъжникът да може да се освобождава от това си задължение чрез неговото просто неизпълнение, което не е целта на предвидените облекчения за служителите, полагащи труд при специфични условия или през нощта. Ако се приеме тезата във въззивната жалба и писмените бележки на ОД на МВР, би се стигнало до неоснователно обогатяване на работодателя.

Като е достигнал до същите крайни изводи първоинстанционният съд е постановил правилен съдебен акт, който следва да бъде потвърден.

На основание чл.81 във вр. с чл.78,ал.3 от ГПК ще следва да бъде осъден жалбоподателя да заплати на въззиваемия направените по делото разноски за въззивна инстанция в размер на 400 лЕ. за адвокатско възнаграждение.

С оглед цената на иска и разпоредбата на чл.7,ал.2,т.2 от Наредба № 1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения минимално адвокатско възнаграждение е в размер на 387 лЕ., поради което претендираното адвокатско възнаграждение от 400 лЕ., съобразено с фактическата и правна сложност на делото съдът счита, че не е завишено и не следва да бъде намалявано.

Мотивиран от гореизложеното Смолянският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 287/10.08.2021г., постановено по гр.д.№ 151/2021г. по описа на Смолянския районен съд като законосъобразно постановено.

ОСЪЖДА Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" при МВР гр.София, ул."Пиротска" № 171, представлявана от главен комисар Николай Николов-Директор да заплати на Р. СТ. Д. направените съдебни разноски пред въззивна инстанция в размер на 400 лЕ. за заплатено адвокатско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на касационно обжалване на основание чл.280,ал.3,т.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____